

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

Секція 5
Актуальні проблеми сучасної ветеринарної медицини

УДК 591.555.3:591.57

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІОБЕЗПЕКИ ТА БІОЗАХИСТУ В
НАУКОВИХ ТА ДІАГНОСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ У ГАЛУЗІ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Гуленко М.П., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Керек П.М., викладач ветеринарних дисциплін
Бабурнич В., Гитик К. студенти III курсу
ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»

Зростання темпів розвитку сільськогосподарського виробництва, біопромисловості, транспортних і зовнішніх торгових зв'язків у сучасному світі зумовлюють численні проблеми у ветеринарній та гуманній медицині, пов'язані з ризиками виникнення та розповсюдження інфекційних захворювань.

Щодо біологічних загроз, які постають перед людством і, у тому числі, нашою країною, С.В. Комісаренко, назвав передусім: використання біологічної зброї, ненавмисне створення небезпечних речовин під час наукових досліджень, небезпечні інфекційні захворювання, неякісні харчові продукти, генетично модифіковані організми тощо [1].

Контроль і ще раз контроль — наріжний камінь забезпечення біологічної безпеки щодо епізоотичної ситуації, особливо небезпечних хвороб тварин. Лише ефективна діагностика, специфічні профілактичні засоби, зокрема ветеринарні імунобіологічні (ВІЗ), системний підхід — саме ці важелі сприятимуть непоширенню, а також запобіганню розвиткові небезпечних ситуацій, спалахів захворювань.

В останні роки вибудовано доволі струнку і прозору систему регламентації якості ВІЗ, яка дозволила виявити певні недоліки у сфері розробки та виробництва.

Крім того, досить гострими залишаються питання контролю за якістю сировини для виготовлення ВІЗ на наявність контамінації сторонніми вірусами та мікоплазмами, які є одним з можливих шляхів поширення цих небезпечних мікроорганізмів – збудників інфекційних хвороб тварин [2].

Відсутність єдиних вимог до технологічних процесів та умов виробництва біологічних препаратів, до методів та системи контролю їхньої якості, недосконалість існуючих вимог обумовлює ряд ризиків, пов'язаних з біологічною безпекою. Все це вимагає рішучих дій у сфері стандартизації. При цьому необхідно спиратися на міжнародні, світові вимоги саме з цього питання. Зокрема йдеться про Європейську Фармакопею, директиви Європейського Союзу, що встановлюють вимоги до біологічної безпеки.

Однак розвиток власної ветеринарної індустрії також неможливий без проведення технічної та технологічної модернізації виробництва, і при цьому впровадження вищезазначених світових вимог і стандартів. Тим більше, що у зв'язку зі вступом України до СОТ відбувається гармонізація різних напрямків діяльності, що відповідає світовим стандартам.

Одночасно важливу роль у вдосконаленні біологічної безпеки у сфері ветеринарії відіграє і нормативно-правова база стосовно виробництва та контролю якості ветеринарних імунобіологічних препаратів, яка потребує постійного коригування на підставі моніторингу епізоотичної ситуації в державі.

Згідно доповіді Б.Т. Стегнія, реалізується Програма зменшення біологічної загрози в наукових установах ветеринарної медицини, що проводять дослідження з діагностики, моніторингу, прогнозування та реагування щодо більшості емерджентних, у тому числі транскордонних інфекцій, яка потребує підвищеної уваги ветеринарної науки у контексті розроблення програмних і системних протидій із залученням новітніх біотехнологічних засобів та впровадження міжнародних стандартів [3].

Вирішення зазначених проблем базується на розробленні, верифікації та впровадженні у практику ветеринарної медицини загально біологічних методів досліджень ефективних систем біобезпеки та біозахисту.

Висновки. Основними чинниками, що негативно впливають на вирішення проблеми контролю біологічних ризиків, зменшення біологічних загроз та профілактики спалахів емерджентних інфекцій в Україні є відсутність:

- Національної програми з регламентації створення належної системи контролю та оцінки біоризиків у контексті модернізації бази наукових лабораторій ветеринарного профілю;

- сучасних стандартів, що відповідають міжнародним вимогам стосовно менеджменту системи якості продукції та належної лабораторної практики з діагностики захворювань тварин;

- положення про мережу національних референс-лабораторій з особливо небезпечних хвороб тварин на базі наукових установ відповідної компетенції з внесенням відповідних коректив до Закону України «Про ветеринарну медицину»;

- експертних груп з оцінки біоризиків та систем управління біобезпекою в наукових установах та на підприємствах-виробниках;

- системи контролю біобезпеки та управління біоризиками, а також нової системи контролювання якості та безпечності біопрепаратів;

- впровадження посиленних умов біобезпеки шляхом створення 2-3 національних референс-лабораторій з особливо небезпечних захворювань рівня біозахисту BSL-3.

- необхідність збільшення обсягів впровадження новітніх біотехнологій, зокрема на основі рекомбінантних ДНК.